

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

K šolstvu na Slovenskem.

Kočevci so pač najsrčnejši ljudje na svetu. Še ziniti jim ni treba, in že jim lete pečena piščeta v usta. Sicer jim prav iz srca voščimo svoj „Bog blagoslovi“, ali ko vidimo, da se moramo mi postiti ob suhem kruhu in vodi, nas pa radodarnost, s katero obsipa Dunaj oni kotiček kranjsko-nemških tal, le nekoliko vznemirja. Ne, nismo nevošljivi, ampak vzrok, da nam ni povšeči ta zadnji dar slavne vlade, je iskati v opravičenemu ogorčenju radi pristranosti, s katero deli c. kr. vlada svoje darove.

Še ni dolgo temu, kar so šli slovenski poslanci v boj za kočevske krošnjarje. Njihovi predlogi sicer niso bili sprejeti, ali pokazalo se je le, da Kočevci niso tako zatirani od Slovencev, kakor kriče sami in njihovi kranjski in izven kranjski neodrešenci. In sedaj nastopi slavna c. kr. vlada in ponudi „zatirancem“ — višjo gimnazijo. Z letom 1904 dobi Kočevje peti razred in potem sukcesivno celo višjo gimnazijo. Slavna c. kr. vlada, ministrstvo za uk in bogočastje, je že javilo tozadevni odlok kočevskemu županstvu in se takorekoč ponižno opravičevalo (o joj! o joj!), da ne more že v prihodnjem letu razširiti nižje gimnazije v višjo, ker ni te točke v proračunu. Pa recite, da Kočevci niso srečni! Da, recite, da baron Schwegel, ali dr. Tavčar nista vsemogoča! Sicer je mešetaril z vlado le baron Schwegel, ali dr. Tavčar mu je že od nekdaj in tudi sedaj prikimaval, in Kočevci sedaj lahko obema pojo zahvalno pesem.

Pa kaj hočemo! Ne bomo se zato hudovali nad baronom Schwegelnom, in ne bomo oponašali dr. Tavčarju njegove naklonjenosti kočevskim purgarjem, naj ima Kočevje svojo višjo gimnazijo, če je prav ne potrebuje, ali vprašamo pa le, zakaj neki kranjski poslanec Schwegel in slovenski prvak dr. Tavčar ne skrbita v isti meri tudi za drugo narodnost, ki bi morebiti imela ravno toliko pravice do šol, kakor Kočevci? Spominjamo se še boja za celjsko slovensko gimnazijo, spominjamo se ga namreč mi, Stajarci, drugod tako in tako nimajo časa za take malenkosti, in takrat se ni govorilo tako odločno, da morajo tudi Slovenci, namreč vsi oni tisoči in tisoči spodnještajarskih Slovencev, imeti svojo višjo gimnazijo. Takrat se nam je celo oponašalo, da kvarimo skupno delo, češ, da zahtevamo preveč, ako zahtevamo gimnazijo v naravnem središču, v Celju. E gospoda, zakaj pa še sedaj ne rečeta, da Kočevci delajo zgago, ko imajo pred nosom gimnazijo v Novem mestu, ki je ravnotako nemška, kakor bo ona v Kočevju? Seveda, Kočevci so Nemci, in Nemcem se mora dati vse, česar želó, če potrebujejo ali pa ne!

Čemu je neki treba višje gimnazije v Kočevju? Danes šteje kočevska nižja gimnazija k večjemu 90 učencev v štirih razredih. V prvem razredu našega celjskega zavoda jih je 75 in to samih Slovencev, kar pa nasprotno o kočevski gimnaziji ne moremo trditi, ker je gotovo le dve tretjini Nemcev in ena tretjina Slovencev. Torej za šestdeset Nemcev v nižji gimnaziji je treba višjih razredov! Reklo se bo, da bodo tudi od drugod prihajali dijaki na nov zavod. Ali kdo, vprašamo vas, kdo bo pa šel v Kočevje?

Gorenjci ne, ker imajo svojo gimnazijo v Kranju, Notranjci so prenarodni, da bi dajali svoje otroke v kočevsko pomemčevalnico. In Dolenjci imajo svojo gimnazijo v Novem mestu. Za samo Kočevje in okolico je pa še nižja gimnazija preveč. Čemu torej še višje gimnazije? Morda ker kočevski glasovi pri volitvah ravno toliko štejejo, kakor drugi?

Pa tudi naj; Kočevci dobe višjo gimnazijo, pa naj mi pišemo tako ali tako. Vladni zastopnik je že pregledal sedanje poslopje, ki je premajhno za razširjeni zavod, in prihodnje leto se začne z zidanjem. O, ter quaterque beati Kočevci, ki vam ni treba leta in leta moljati za kako stvar, samo mislite si, in že vam jo ponudijo! A mi Slovenci smo pač zakleti na dno političnega pekla, kajti nam ne pomaga niti prošnja niti grožnja. Ona, drugim skrajno darežljiva c. kr. vlada, je nam prava mačeha. Vedno le vpije, dajte mi, dajte mi; do zadnjega novčiča nas izmolze s svojimi nebotičnimi projekti za svojo čast in slavo, a našo gmotno propast. Da, davke, te pač znamo plačevati, zato smo dobri, a da se nam da vsenčilišče, zato smo premalo razviti, prezabiti, kar naši nasprotniki že zdavnaj niso več. Nove kanone, to da, slovenske ljudske šole v Trstu seveda ne, čeravno se že petnajst let bijemo zanjo. Zato smo menda tudi preneumni?

Več vojakov, več davka v krvi, to seveda, prosi pa za kako boljšo službo, se le pripravi, da dobiš brco. Povišanje civilne liste je neobhodno potrebno; slovenska gimnazija v Celju (o joj!)? Prosimo, molčimo o nji, ker bi se znali Nemci razjeziti! Sploh prosimo naj, kar le hočemo, zahtevamo svoje najprimitivnejše pravice, poskusimo na ta ali oni način, vse je zastoj, kajti ona „pravična“, ona „nepriistranska“ c. kr. vlada nas vidi in sliši le takrat, kadar ona po trebuje kaj od nas, je pa gluha in slepa in kruhljava, kadar jo mi kličemo na pomoč. In še se najde med Slovenci ljudi, ki zvijajo svoj hrbet v klečeplazne poklone oni isti vladi, ki udriha po nas na tak način, da bi moral že sleherni najodločnejše pokazati ji svojo pest. Pa naj že bo krivična, ali bo naj enako proti vsem! Ali se ne pravi to, kar je storila vlada v Kočevju, na menoma biti naš narod v obraz, naravnost ga izzivati? Ako ste nam krivični, nas vsaj ne zasmehuje!

Sicer smo pa mnenja, da bo tudi odzvonilo onemu gospodu Hartelnu, ki sedaj pošilja blisk in grom s črno-rdečo-rumenega sedeža c. kr. vlade, ki je za vse druge pravičen in radodaren, da, razsipe, samo da se more nam krivica delati, tudi njemu bo odklenalo, in prepričan naj bo, da bomo z največjo radostjo obhajali sedmino po njem. Bog daj srečo!

Narodnostni in verski odnošaji v Avstriji.

Ljudsko štetje je popolnoma dokončano. Žalibog smo to desetletje Slovenci med vsemi avstrijskimi narodi najmanj napredovali. Vzroki so lahko umljivi, kajti za ljudsko štetje po Slovenskem so bili poverjeni naši najbolj zagrizeni nasprotniki, ki so nas seveda mnogo prekrstili

ali v Nemce ali pa Italijane. Nič naj nas torej ne plaši tako neznatno pomnoževanje našega naroda, kajti prepričani bodimo, da nas je mnogo več, nego so nas našeli in zato tudi naših nasprotnikov mnogo manj, in mislimo si, papir je potrpežljiv.

Pustimo za zdaj to in preidimo k statistiki prebivalstva po narodnosti in veri v Avstriji in sicer v splošnem. Avstrija šteje 15.494.285 Slovanov (to je 60,5 odstotkov), 9.170.939 Nemcev (to je 35,8 odstotkov) in 967.581 Romanov (to je 3,7 odstotkov). Ti se razdele po veri in sicer je 20.660.279 rimskih katoličanov, 3.134.439 grško-katoliških unijatov, 606.764 pravoslavnih, 494.011 protestantov, 12.837 starokatoličanov, 1.281 mohamedancev, 1.224.899 Židov, 9.944 raznih ver in 6.149 brezvercev.

Po posameznih deželah je prebivalcev in sicer: na Češkem 3.933.321 Slovanov in 2.337.013 Nemcev. Od teh jih je 6.065.213 rimsko-katoliške, 1.784 unijatske, 369 pravoslavne, 144.658 protestantovske, 10.351 starokatoliške, 2 mohamedanske, 92.745 judovske vere, 1676 je raznih drugih ver in 1894 je brezvercev.

Moravska ima 1.744.396 Slovanov in 675.492 Nemcev. Od teh je 2.325.057 rimsko-katoliške, 397 grško-katoliške (unijatov), 184 pravoslavne, 64.365 protestantovske, 910 starokatoliške, 44.255 judovske vere, 282 brezvercev ter 139 raznih drugih ver.

Šlezija ima 366.737 Slovanov in 296.571 Nemcev. Od teh je 576.099 rimsko-katoliške, 397 grško-katoliške (unijatske), 38 pravoslavne, 91.741 protestantovske, 10 staro katoliške, 1 mohamedanske in 11.988 judovske vere, 23 raznih drugih ver in 126 brezvercev.

Galicija in Lodomerija z mestom Krakov ima 7.072.165 Slovanov in 211.752 Nemcev (torej 2,9 odstotkov). Od teh je 3.350.512 rimsko-katoliške, 3.104.103 grško-katoliške (unijatov), 2233 pravoslavne, 45.331 protestantovske, 69 staro-katoliške, 1 mohamedanske in 811.371 judovske vere, 2100 je raznih drugovercev in 219 brezvercev.

Bukovina ima 325.251 Slovanov, 159.486 Nemcev, 229.018 Rumunov in 9516 Madžarov. Od teh je 86.556 rimskih katoličanov, 21.388 grških katoličanov (unijatov), 500.262 pravoslavne vere, 19.272 protestantov, 10 staro-katoličanov, 3 mohamedanci in 96.150 judov; 4414 je raznih drugovercev in 40 brezvercev.

Koroška ima 90.495 Slovanov in 296.960 Nemcev in nemčurjev. Od teh je 346.598 rimsko-katoliške, 65 unijatske, 31 pravoslavne, 20.383 protestantovske (sami Nemci), 9 staro-katoliške, 212 judovske vere; 14 je brezvercev in 12 raznih drugih ver.

Stajarska ima 410.264 Slovanov in 902.343 Nemcev in nemčurjev. Od teh je 1.339.241 rimsko-katoliške, 117 unijatske, 850 pravoslavne, 13.159 protestantovske (sami Nemci in nemčurji) vere; 284 staro-katoliške, 362 mohamedanske in 2283 judovske vere, 184 je brezvercev in 50 raznih drugovercev.

Kranjska ima 475.302 Slovanov in 28.177 Nemcev (t. j. 5,6 odstotkov). Od teh je 506.916 rimsko-katoliške, 475 unijatske, 289 pravoslavne, 413 protestantovske (Nemcev)

3 staro-katoliške in 145 judovske vere; 16 je drugovercev in 11 brezvercev.

Gorica šteje 140582 Slovanov, 3498 Nemcev (t. j. 16 odstotkov) in 81136 Italijanov (t. j. 36 odstotkov). Od teh je 232.139 rimsko-katoliške, 9 unijatske, 59 pravoslavne, 354 protestantovske (seveda Nemci) in 295 judovske vere; 19 drugovercev in 22 brezvercev.

Trst z okolico šteje 49679 Slovanov, 8880 Nemcev in 116825 Italijanov. Od teh je 169.921 rimsko-katoliške, 41 unijatske, 1378 pravoslavne, 1862 protestantovske, 10 staro-katoliške, 4 mohamedanske in 4954 judovske vere; 291 je brezvercev in 208 drugovercev.

Istrija šteje 190.774 Slovanov, 7016 Nemcev (t. j. 21 odstotka), 146191 Italijanov (t. j. 40,5 odstotkov) in 1.311 Rumunov. Od teh je 343.815 rimsko-katoliške, 61 unijatske, 389 pravoslavne, 4477 protestantovske in 285 judovske vere; 6 je drugovercev in 17 brezvercev.

Dalmacija šteje 566433 Slovanov, 2306 Nemcev in 15.279 Italijanov. Od teh je 496.778 rimsko-katoliške, 187 grško-katoliške (unijatske), 96.279 pravoslavne, 182 protestantovske, 4 staro-katoliške, 12 mohamedanske in 334 judovske vere; 6 je drugovercev in 2 brezverca.

Predarlško ima 250 Slovanov, 112.316 Nemcev in 5884 Lahov. Od teh je 127.544 rimsko-katoliške, 7 unijatske, 3 pravoslavne, 1535 protestantovske, 8 staro-katoliške in 117 judovske vere; 5 je drugovercev in 8 brezvercev.

Tirolska ima 1695 Slovanov, 460.840 Nemcev in 368.021 Lahov. Od teh je 848.157 rimsko-katoliške, 100 unijatske, 54 pravoslavne, 3232 protestantovske, 15 staro-katoliške, 5 mohamedanske in 1008 judovske vere; 85 je drugovercev in 46 brezvercev.

Solnograško ima 561 Slovanov in 185.951 Nemcev. Od teh je 191.223 rimsko-katoliške, 7 unijatske, 14 pravoslavne, 1284 protestantovske, 7 staro-katoliške in 199 judovske vere; 12 je drugovercev in 17 brezvercev.

Gornje Avstrijsko ima 4042 Slovanov in 795.355 Nemcev. Od teh je 790.178 rimsko-katoliške, 88 unijatske, 47 pravoslavne, 18.373 protestantovske, 193 staro-katoliške in 1280 judovske vere; 29 je drugovercev in 58 brezvercev.

Nižje Avstrijsko ima 140.811 (?) Slovanov in 2.713.923 Nemcev. Od teh je 2.864.222 rimsko-katoliške, 3215 unijatske, 4285 pravoslavne, 65.460 protestantovske, 1054 staro-katoliške, 891 mohamedanske in 157.278 judovske vere; 1134 je drugovercev in 2954 brezvercev.

Iz te statistike je razvidno, da tvorijo Slovani v Avstriji dve tretjini prebivalstva. Ako bi se seveda ne bilo tako grozno sleparilo pri ljudskem štetju, bi bilo število Slovanov še mnogo večje; posebno na Koroškem, Štajarskem in v Istriji bi se bilo število izdatno povečalo. V teh kroninah so seveda naši zagrizeni sovražniki marksistarega Slovenca prekrstili v Nemca ali Laha. Tudi na Nižje Avstrijskem so jih mnogo pozobali, kajti prepričani smo, da živi na Dunaju skoraj dvakrat toliko Slovanov, kakor so jih našeli. Smo pač v Avstriji, kjer je enakopravnost v pravi moči!

Celjske in štajarske novice.

(Občni zbor „Celjskega Sokola“) se je vršil pretečeno soboto zvečer ob veliki udeležbi članstva. Poročila društvenih funkcionarjev so pokazala, da „Celjski Sokol“ pretečeno leto ni počival in da je z bistrim okom motril naše domače narodne razmere, da je še posebno obračal svojo pozornost na celjsko okolico. — Z navdušenim vzklikom je bil izvoljen starosta br. dr. Ivan Dečko, istotako njegovim namestnikom br. dr. Karlovšek. V odbor so bili izvoljeni bratje: Jošt Franjo, Lončar Franjo, Meglič Mirko, Serneo Gvidon, Smertnik Jože. Br. starosta pojasni, da je sklenil odbor prepustiti izvolitev načelnika občnemu zboru in stavi to točko na dnevni red. Na predlog br. Rebeka je bil voljen z vzklikom br. Smertnik načelnikom. Odstopivšemu načelniku br. Benčanu je izrazil občni zbor svojo zahvalo za njegovo delovanje v društvu,

odboru pa naložil, da se mu izrazi zahvala pisмено. Pri slučajnostih se je razvila živahna debata radi tamburaškega zbora, ki zadnji čas počiva na svojih lavorikah. V debato je poseglo z velikim zanimanjem več članov, nazadnje pa se je sprejel predlog br. podstaroste, da občni zbor naloži novoizvoljenemu odboru nalogo skrbeti za oživljenje tamburaškega zbora. Nato je zaključil br. starosta občni zbor, želeč, da bi se v bratski slogi zbirali vsi celjski Slovenci, zlasti pa mladeniči in zorni možje pod sokolsko zastavo in z vedno večjim napredkom branili slovensko posest.

(Slovensko gledališče v Celju.) Neumorno delujoče „Celjsko pevsko društvo“ priredi v nedeljo, dne 21. t. m. svojo drugo letošnjo predstavo, „Rokovnjače“. Kdor je videl „Rokovnjače“ na celjskem odru, mora priznati, da se ta jako priljubljena igra malokje tako dovršeno uprizarja, kakor ravno v Celju. Merodajne osebe so to priznale in celo pisatelj sam, ki je dramatisiral ta umotvor Jurčičev, se je izrazil, da celjski „Rokovnjači“ nikakor ne ostajajo za ljubljanskimi. Reklo se nam bo morda, da preveč hvalimo, ali kar je res hvale vredno, se mora pohvaliti in to tembolj, ker naši igralci žrtvujejo sami sebe, svoj prosti čas v zabavo drugim, drugim v korist, in njihov trud ni plačano, temuč pravo, pravcato domoljubno delo, ako je le količkaj resnice na tem, da je gledališče ob enem ljudsko izobraževališče. Režiser naših predstav, g. Salmič, bi mogel povedati, kaj se pravi v Celju prirejanje slovenske predstave, ako bi ne bil preskromen in bi ne imeli on in njegovi sotrudniki malo vzvišenejšega cilja pred očmi, kakor ono betvico gledališke hvale in slave. Ne, našim igralcem ni za par mahljave s kadijnico, ampak prepričani so, da jim je oder torišče, na katerem vrše po svoje svojo narodno dolžnost. In vrše jo pošteno, zato jih hvalimo, in ne samo zato, ker jo sploh vrše. Našim igralcem se ni treba bati kritike, kajti nepristranska kritika jim mora priznati, kar jim gre, zato bomo tudi odslej hvalili dobro in grajali, kar se nam bo zdelo slabega, in prepričani smo, da bo to našemu gledališču le v korist, nikakor pa v škodo. — Za nedeljsko predstavo „Rokovnjačev“ pa javljamo sledeče: Blagajnica se odpre ob 6. uri. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina: sedeži v parterju 1. in 2. vrsta 2 K; 3.—7. vrste 1 K 20 v; 8.—16 vrste 80 v. Sedeži na balkonu 1 K. Stojišče 60 v, di-jaki, vojaki do narednika in redni udje delavskega podpornega društva po 40 v. Vstopnice so v predprodaji v Hribarjevi trgovini v Celju. Pri predstavi sodeluje pomnožen orkester celjske narodne godbe. — „Rokovnjači“ se prirede letošnjo sezono samo enkrat. Nadaljni reportar je jako zanimiv: „Divji lovec“, „Brez denarja“, „Deset deklet in nobenega moža“, „Pri belem konjičku“, „Medalja“, „Bucek v strahu“ itd. Pozivljamo torej naše občinstvo iz mesta in dežele, da naj z mnogobrojnimi obiskom pokaže „Celjskemu pevskemu društvu“, da mu je hvaležno za njegov trud. Na svidenje v nedeljo!

(C. kr. samostojni n.-slov. gimnazijski razredi) imajo prihodnji petek 18. t. m. ob 8. uri v tukajšnji farni cerkvi mašo-zadušnico za rajno Apolonijo Jazbec. Vabimo vse prijatelje revnih slovenskih dijakov k udeležbi, da se skupno spominjamo velike dobrotnice, ki je darovala „Dijaški kuhinji“ okrog 16.000 K in s tem po-ložila trden temelj prepotrebni napravi.

(Rakusch — celjski župan.) Kakor je bilo pričakovati, je izvolitev Rakuscheva dobila Najvišje potrjenje. Celje torej ima župana Rakuscha — in to je prav, kajti če Rakusch ne bi bil potrjen, bi prišli Celjani v veliko zadrego. Znano je namreč, da Nemci v svoji sredi nimajo moč, ki bi bili za župansko službo in čast sposobni in ki bi smeli pričakovati — Najvišjega potrjenja. Moč s temi lastnostmi nimajo. Nam je pa še ta potrditev Rakuscha tudi zaradi tega prav, ker smo prepričani, da bodo Celjani tem prej prišli do spoznanja, da je sedanje mestno gospodarstvo nemogoče dalj trpeti, čim prej bo začel Rakusch županovati.

(Brv čez Savinjo pri „Grenadirju“) se bo zdaj menda vendar erkrat zopet napravila. C. kr. namestništvo v Gradcu je namreč vsled odločbe od 2. decembra 1902, št. 49.960 ugodil

rekurzu občine okolice celjske, razveljavilo odločbe c. kr. okrajnega glavarstva v Celju, ki je prepovedalo novo brv pri „Grenadirju“ napraviti, ter zahtevalo celi most „pri Rezecu“ ter izreklo, da se brv sme pri „Grenadirju“ napraviti, kakor je to občina okolica celjska želela.

(Odlikovanje.) Pravna fakulteta graškega vseučilišča je imenovala ces. namestnika Štajarske grofa Clary-ja častnim doktorjem prava. Cesar je potrdil to odlikovanje.

(Promocija.) Minolo soboto je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva Slovenec g. Pavel Kanc. Častitamo!

(Učiteljsko zborovanje.) Pri obilni udeležbi se je vršilo mesečno zborovanje učiteljskega društva za celjski in laški okraj dne 7. grudnia t. l. v okoliški šoli v Celju. Po običajnem predsednikovem pozdravu čestita ta v imenu društva gđc. Cehnerjevi, Gregorinovi in Zupanekovi na srečno prebitem izpitu učiteljske sposobnosti; izrazi nadalje veselje, da je naše društvo zopet pridobilo dva nova uda in sicer g. Zagoričnika, vpok, nadučitelja v Celju in g. Valenčiča, učitelja na okoliški šoli v Celju. Preide se k dnevnemu redu, ki se je vršil tako-le: Pevci odpojo z dobrim uspehom čveterospjev „Oblačku“. Zapisnik zadnjega zborovanja se sprejme z malim popravkom. Pri društvenih zadevah poroča gospod predsednik, da je bil sestanek prav dobro zastopan po predsedniških učiteljskih društev. Vsi so priznavali potrebo „Zaveze“, ker le s to zamore nastopiti vesoljno slovensko učiteljstvo Spodnjega Štajarja kot celota in povzdigniti glas v prilog naše organizacije. Ustanovni shod se vrši dne 6. prosinca 1903 v Celju. Pričakujemo, da se učiteljstvo častno odzove z obilno udeležbo! Tovariša Černež in Žagar opravičita odsotnost vsled bolezni, g. Knaflč pa kliče vsem društvenikom prisrčen z Bogom o priliki preselitve v Gorico pri Gornjemgradu. Dopis gosp. Skalovnika glede nabave hektografiranih društvenih pravil se vzame na znanje. Slišali smo tudi, da se nekdo zgraža nad tem, češ, v društvu se preveč politikuje; kdor še dandanes ne vidi potrebe šolske politike, ne sodi v sedanje stoletje, ko moramo s paznim očesom sočasno premotrivati delovanje na šolsko-političnem polju, ker le tedaj vidimo, kje moramo nastaviti vod v prosep naše organizacije. Če se pa kaj novega pojavi na metodično didaktičnem polju, bode naše društvo to vselej tudi v bodoče uvaževalo ter vsakomur hvaležno, če ga razveseli z enakim podavanjem. Da bi se pa bavili z učnimi slikami in poskusi, zdi se nam vendar nekoliko preprozično. — V slovenski literaturi se je pojavilo nekaj novega, začel je izhajati mesečnik „Slovan“, kateri nam nudi krasno upodobljene slike in izborno vsebino; kot pionirji prosvete in napredka moramo to novo prikazen pozdraviti najtopleje in to tudi dejansko pokazati z obilno naročbo. Tudi naše društvo je naročilo en izvod za društveno knjižnico. Iz razila se je tudi želja, naj naše društvo ne zboruje 2. novembra, ampak pozneje; to okolnost uvaževal bode prihodnji odbor. K eventualnemu zborovanju „Štajarske učiteljske zaveze“ pošlje naše društvo kot delegate tov. Gradisnika in Kvedra. — Prihodnje zborovanje, s kojim bode združen ustanovni shod „Zaveze spodnjestajarskih učiteljskih društev“, vrši se dne 6. prosinca 1903 Na mnogobrojno udeležbo!

(Seje okr. šolskih svetov v področju okr. glavarstva v Celju.) Ta teden se pričnejo seje okrajnih šolskih svetov v celjskem okrajnem glavarstvu in sicer: v torek 16. decembra ob pol 9 uri predpoldne v Gornjemgradu, v sredo ob pol 11 uri predpoldne v Laškem trgu v petek, dne 19. t. m. ob 9 uri v Celju. Ponedeljek, dne 22. t. m. ob 9 uri predpoldne v Šmarju pri Jelsah, 23. t. m. ob 11 uri predpoldne v Konjicah in 30. t. m. ob 10 uri predpoldne v Vranskem.

(Učiteljske vesti.) Voditelj novc. ustanovljene šole pri Sv. Križanu blizu Laškega je postal učitelj Luka Starc. Nameščeni so g. Ferd. Reich, učitelj v Slov. Bistrici na šoli mariborske okolice v Karčovini, gđc. Oiga Jančbek na nemški šoli v Pekrah pri Mariboru in gospa Franciška Nemetz na nemški šoli v Ljutomeru. Provizoričnim učiteljem v Vitanju je određen začasno g. Umek.

(Starocesta pri Ljutomeru.) V nedeljo, dne 7. decembra zvečer je priredil tukajšnji kraj. šolski

svet tombolo v Stajkovi gostilni, katere čisti dobiček je namenjen za šolske potrebe in za knjige ubožnim otrokom. Vkljub zelo slabemu potu je bila udeležba tako obilna, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Udeleženci so pokazali s tem, da jim je za napredek novoustanovljene šole. Čisti dobiček znaša 90 K, kar pomeni za takajšnje razmere veliko. Da se je obneslo vse tako dobro, in da nam je beležiti tako lep dobiček, gre hvala v prvi vrsti požrtvovalnim udom krajnega sveta gg. Magdiču, J. Novaku in Pav. Kosiju. Hvala pa tudi vsem, posebno Ljutomerčanom, ki so podpirali denarno ter prispevali druge dobitke. Šolsko vodstvo.

(Za narodne učitelje) Pri Sv. Jerneju nad Muto je do konca decembra razpisana služba učitelja voditelja enorazrednice v II. plačilnem redu. Stanovanje je prostorno in prenovljeno. Vrt velik, kakor malokje. Soproga lahko poučuje ženska ročna dela in ima zato, če je izprašana od deželne šolskega zaklada okoli 250 K, če pa ni, pa 144 K. — Krajni šolski svet in občinski zastop je po večini v slovenskih rokah. Za hribolazce in lovce je tu pravcati raj.

(Duhovne vesti) Župnijo Sv. Marije v Zagorju je dobil tamošnji provizor č. g. Fr. Hrastelj. Župnijo na Ptujski gori pa g. M. Tertinek, župnik v Pernicah. Premeščen je č. g. Anton Drogenik, kaplan pri Sv. Andražu v Slov. goricah v Malo nedeljo pri Ljutomeru.

(Občni zbor „Slovenske čitalnice“ v Mariboru) vrši se v nedeljo, dne 21. decembra 1902 ob 8 uri zvečer v njenih prostorih. Dne 28 decembra pa pododdaja njenih članikov. Na dnevnem redu občnega zbora je: 1. Poročilo odborovo, 2. volitev novega odbora, 3. predlog o spremembi pravil, 4. slučajnosti.

(Distriktnim zdravnikom pri Sv. Ilju v Slov. gor.) je imenovan prvi asistent na dež. narišnici v Solnogradu g. dr. Janez Vennigerholz.

(Mrtvo truplo) so našli na dravskem otoku v Spubli pri Ptuj. Vrgla ga je Drava na suho. Truplo je 180 cm dolgo in močno in kaže, da je bila oseba močne postave. Na levi nogi ima čevlji, kar je znamenje, da je moško. Od glave in trupla je samo okostnik. Roke in del prs pa manjka. Mesa je samo na nogah nekaj. Sodi se, da je truplo že nad 2 meseca ležalo v vodi. Dotičnik je bil umorjen, ker mu je glava preklana in se nad levim očesom nahajajo črne pege. Kdo je ta nesrečnej, se še ne ve.

(Veledušen dar.) Preblagorodni g. dr. Miroslov Ploj, dvorni svetnik in državni poslanec na Dunaju, blagovolil je poslati podpisnemu vodstvu po poštni hranilnici povodom njegove poroke 50 K z naročilom, da jih pred Božičem razdeli med uboge učence. Za ta blagi dar se imenovanemu gospodu najpristroneje zahvaljuje šolsko vodstvo v ptujski okolici.

(Odvetniki v talarjih) Štajarska odvetniška zbornica se je izjavila, naj bi pri sodnijskih obravnavah tudi odvetniki imeli talar ali baret, kakor imajo sodniki.

(„Stajero“) je zabredel v slabe finančne razmere. Najbrž, da ne more več izhajati za 60 kr., temveč se podraži na dve kroni. Najbolj se pa boji zdaj za naročnike. Prosi jih, dokazuje jim, da je vreden zlata in Bog ve kaj vse jim obeta samo, da bi se ga naročili. Pa ne da bi naročniki še čakali!

Druge slovenske novice.

(Ljubljana dobi novo tržišče.) Staro licealno gimnazijsko poslopje je podrt do tal in se odvažajo le še zadnji kupi šute. Nad 200 let so se šolali tu notri razni Slovenci in s tem poslopjem bilo je združene precej slovenske zgodovine. Ta prostor uporabi se za novo tržišče.

(Cerkven tat) V Šmartnem v Tuhinjski dolini na Kranjskem je vlomil nek tat v cerkevno pušico ter je pobral 18 do 20 kron. Sumljiv je Al. Culk iz Gomilkega pri Celju, katerega dolže, da je tudi v Gorenjem Logatu okradel pušico v cerkvi.

(Nesreča) V Kobilah na Kranjskem se je pri drvarjenju ponesrečil 52 letni posestnik Franc Čakajne iz Mihova občine Št. Jernej. Padlo je drevo na njega in bil je na mestu mrtve.

(Utonil je) na Kumu na Dolenjskem v vodnjaku pred domačo hišo 12 letni Janez Pobiljšaj. Spodletelo mu je na ledu, ko je hotel vodo zajeti.

(Pri porotni obravnavi aretovan.) V Novem mestu so aretovali 9. t. m. med obravnavo porotnega sodišča ključavničarja Jos. Potokarja, ki je poslušal obravnavo. Obdolžen je hudodelstva goljufije.

(Hvalevredni čin krške občinske hranilnice.) Krška občinska hranilnica je začela po navadnih obrestih razporejati denar posestnikom, ki svojega vinskega pridelka ne morejo prodati, da jim pomaga iz denarnih stisk. Dotičnik mora vrniti posojeno mu vsoto, kadar bo vino prodal. Tako bodo vinogradniki sedaj lahko čakali s prodajo vina na boljše čase, da bo kupčija ugodnejša. Posojila dobivajo tudi vinogradniki iz drugih krajev. Ta čin je posnemanja vreden in bi bilo želeli, da bi se tudi tukaj po Štajarskem na ta način pomaglo kmetekemu stanu.

(Nesreča.) V Št. Polaju blizu Nabrežine je dne 8. t. m. kmet Ivan Škrk iz Trnove padel valed pijanosti z ognjišča ter se na glavi tako pobil, da je domov grede obležal na cesti, kjer so ga drugo jutro našli orožniki umirajočega. Dasi so ga spravili domov in mu preskrbeli zdravnika, je ponesrečenec vendarle umrl. O, ta pijanost!

(Nesreča v Trstu valed burje) Dne 10. t. m. je bila v Trstu grozna burja, ki je povzročila mnogo nesreč 35 letnega mehanika Ivana Marzotti, ki je stopil iz kabine, kjer je vodil delovanje dvigalnika, je burja odnesla in vrgla na tla tako močno, da je nezavesten obležal. Nesrečnej je smrtno ranjen, ker se mu je razbila črepinja. Zapušča troje otrok in ženo blizu poroda. Ta dan je burja pometala tudi več oseb na tla, izmed katerih jih je nekaj v bolnišnici, a nobena ni tako težko ranjena, da bi več ne okrevala.

(Italijanski diplomat o Jugoslovanih.) Grof Donato Sanminiatielli piše v nekem članku „Okolu me“: „Na podlagi mnenja, ki gotovo ni izmišljeno, da bi se razširila moč Germanije nad Trstom, in bi ta ne bil več avstrijski, ampak nemški, bi si predstavljajal za nas (Lahe) najhujšo nesrečo, ki si jo je mogoče misliti, medtem, ko bi me prav nič ne plašilo, če bi bilo onkraj Adrije jugoslovansko kraljestvo z nekoliko milijoni prebivalcev.“ Id est!...

(Slovenci v Ameriki) dobro napredujejo. V Steltonu so slovenski mladeniči ustanovili mladeniško dramatično društvo „Savica“. V Pittsburgu pa bodo sezidali novo slovensko cerkev. V Federalu se je osnoval poleg slovenskega bralnega društva mladeniški pevski zbor pod vodstvom organista g. F. Terpina.

Politični pregled.

(Državni zbor) Razprava o krošnjarstvu še vedno ni končana. Ta teden, 18. ali 19. se začnejo državnozborake počitnice. Vlada bi rada rešila še pred odpustom parlamenta državni proračun in bo v to še enkrat poskusila svojo arečo pri Čehih, da bi ti dovolili razpravo o proračunu. Ako pa se ji ta zadnji poskus izjalovi, potem pa bo s pomočjo zloglasnega § 14 rešila za štiri mesece proračun. Došlo je tudi več interpelacij. Poslanec Vuković je interpeliral na skupno ministristvo, glede na razmere v Macedoniji in Albaniji, da vstaja na spomlad nikakor ni izključena. V interpelaciji opozarja na velik vpliv Nemčije v Carigradu in končno vpraša vlado, ako je pripravljena z drugimi siliti na to, da se na Balkanu napravi red in se upravne reforme tudi v resnici izvedejo. Posl. Dvořak je ostro prijel vladu zaradi ukaza češkega namestništva na okr. šolske svete glede agitacije na zvišanje učiteljskih plač. V ordonanci je namreč navedeno, da ta sklep deželne zbornice češkega ni sankcioniran zaradi parlamentarnih razmer in da so krivi temu češki poslanci. Valed inicijative društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju je opozoril vitez Berks načelnika socialno političnega odseka dr. Grossa, da je že preteklo leto, kar se je predložil načrt o zavarovanju za sebnih uradnikov in še do danes ni rešen. Rekel je, da to važno vprašanje že zaradi tega ne sme zaspiti, ker se vzbudilo že v širših krogih upanje na ugodno rešitev. Istemu odseku bil je tudi

predložen predlog za upeljanje nedeljskega počitka v notarskih pisarnah, ki še tudi ni rešen. Vprašal je torej dr. Grossa, ako je ta voljan ukreniti, da se ti dve predlogi kmalu rešita. Ta pa se je izgovarjal na poročevalca dr. Fořta, da bo ta o prvi zadevi poročal, kakor hitro bodo razmere v parlamentu dopuščale in da je vprašanje zavarovanja zasebnih uradnikov itak točka v čeških spravnih predlogih. Glede nedeljskega počitka je poročilo izgotovljeno in se bo razpravljalo takoj po preteku sedanjega kritičnega položaja v parlamentu.

(Tiskovni zakon) Načrt tiskovnega zakona še dolgo ne pride na dnevni red poslanske zbornice. Dela se na izposlovanje izročitve načrta tiskovnemu odseku brez prvega branja v zbornici. Odsek bi potem že končal delo prihodnjega meseca. Načrt so vsestranski prereševali strokovnjaki, katerih izjave bodo nekaka podlaga presojevanju v odseku.

(85 letnica dr. Frana Ladislava Rieger-ja.) Dne 9. t. m. obhajal je velezaslužni izvoljenec češkega naroda dr. Rieger svoj 85. rojstni dan popolnoma čil in zdrav. Starček si je pridobil velike zasluge za češki narod. Tudi tisti, ki so bili vedni nasprotniki njegovim nazorom in taktiki staročeške stranke, spominjali so se ta dan z ljubeznijo in velikim spoštovanjem vrlega narodnega velikana; kajti priznati mu mora vsakdo nenavadne vrline njegovega uma in srca in čistost njegovih namenov, nesebično udanost do slovanskega naroda in pošteno voljo v službi za blagor in čast svoje domovine.

(Ogrsko.) Neodvisna stranka je opustila v zbornici obstrukcijo proti zagotovitvi, da ne pride vojaška predloga pred novim letom v parlament; parlament je rešil v petek proračunski provizorij, ker niso Košutovci delali nikakih ovir.

(Nemčija.) Nemški državni zbor je sprejel z 206 proti 92 glasovom Gröberjev predlog, da sme predsednik po svoji volji dajati ali odrekati besedo k poslovnemu redu, ter da ne smajo trajati taki govori čez pet minut. Dalje se je tudi končno dognala razprava o carinskem tarifu, za katero so potrebovali celih 112 sej.

(Laško.) Lahom gre zdaj najbolj po glavi, če bo Avstrija zares odpovedala Italiji trgovinsko pogodbo. Grozijo se, da bo Laška zvišala carino na uvoz lesa, konj in piva iz Avstrije in, kar je za nas velike važnosti, odpovedati se hoče trozvezi, ter pristopiti rusko-francoski zvezi. To bi bil pač zares najhujši udarec za Avstrijo. Oh, grof Goluchowski, varujte nas te „nesreče“!

(Španska.) Novo vladu je začel Silvela. V ministrskem svetu, ki se je vršil pod predsedstvom kralja samega, je izjavil min. predsednik Silvela, da hoče izpolniti vse obveze konservativne stranke. Očital je tudi prejšnji vlad, češ da je zanemarila narodno obrambo, mornarico in javna dela. Sklenil je, da hoče on to popraviti, kar je njegov prednik zanemaril.

(Angleško-nemški spor z Venezuelo.) Anglija in Nemčija sta izročili ameriški republiki Venezueli ultimatum, v katerem zahtevata odškodnine 1.700.000 frankov, katere škoda se je povzročila nemškim in angleškim podanikom v Venezueli. Predsednik republike Castro se ni zmenil za ta ultimatum. Zato sta Nemčija in Anglija zasedli venezuelske luke in se hočeta polastiti dohodkov carinskih uradov do pokritja zahtev. Nemci in Angleži so tudi zajeli štiri venezuelske vojne ladje ter razun ene vse potopili. Zaraditega čina je vsa Severna Amerika ogorčena. Predsednik Castro je dal zapreti nemškega in angleškega konzula in vse nemške in angleške podanike, ter zaplenil njih premoženje. Pozval je vse moške od 18. do 50. leta pod oržje in oprostil v to svrhu vse politične kaznjence. Vlada dobiva podporo za vojsko od vseh strani. Vojska se vedno širi.

Razne stvari.

(Poštne uradnice) so dobile uniformo, ki se jim kaj očno poda.

(Na smrt na vešalah obsojen) je bil dne 11. t. m. bogat vešeposestnik in trgovec Šimon Bobič v Petrinji na Hrvaškem, ker je ubil svojega brata s sekuro.

(Poneverjenje.) Na Dunaju se je javil te dni poveljnik vojaške zdravnišnice, huzarski rit mojster Viljem Gutti, da je poneveril 20.000 K uradnega denarja. Poneverjenca so prijeli ter ga izročili garnizijskemu sodišču.

(Nevarno bolan) je na Dunaju že več dni knez Hago Windischgrätz, graščak na Hasbergu pri Planini. Prehladil se je na lovu na Ogrskem. Star je že 80 let. Obolel pa je tudi predsednik gosposke zbornice knez Alfred Windischgrätz.

(Samomori med vojaki) Pri brambovskem polku se je od oktobra do decembra usmrtilo 6 vojakov-novincev. Vojaška oblast je vpeljala preiskavo in boče dognala, kaj je vzrok tolikim samomorom.

Loterijske številke.

Gradec, 13. decembra 1902: 63, 86, 51, 36, 41.
Linc " " " 42, 30, 76, 16, 54.

Fina jabolka, mošančke

kg po 12 kr., ima napročaj Dominik Bezenšek, Frankolovo, pošta Vojaik pri Celju.
(518 2-1)

Sveže surovo maslo

v vsaki množini kupi vedno po najvišjih tržnih cenah — C. HANAK, Gradec, 520 Jakominigürtel, 4. 3-1

Ia Pristen kranjski laneno-oljniati firnež.

Ia čisto kranjsko laneno olje,

Ia sladko jedilno laneno olje

priporoča ADOLF HAUPTMANN, prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja v LJUBLJANI. 10-8

NAZNANILO!

Dovoljujem si cenjenemu občinstvu vladno naznaniti da sem otvoril

v Šoštanju v hiši g. Šribarja

okusno urejeno (512) 5-2

klobasičarno

in trgovino s suhim mesom.

Večletna praksa v tej stroki me usposablja, da bodem mogel spoštovane svoje odjemalce popolnoma zadovoljiti.

Priporočujoč se blagohotnej naklonjenosti, znamenjem z odličnim spoštovanjem

Josip Soukup

lastnik klobasičarne in trgovine s suhim mesom v Šoštanju v hiši g. Šribarja.

Blag. gosp.

Piccoli,

lekarnar

Ljubljana.

Pri neki gospe, katera je trpela dolgo časa na nervoznosti, sem uporabljal z izvrstnim uspehom Vaše železnato vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest steklenic imenovanega vina.

Dr. L. Färber

g. kr. štabi zdravnik. Raštelj, šte. 19.

V Gorici, 6. junija 1901.

— Je v razprodaji v lekarnah v Celju, Mariboru itd. k 240 steklenic. (262) 10-9

Primerna božična darila.

Rafael Salmič

trgovina z urami, zlatino in optičnimi predmeti
Celje — „Narodni dom“.

Velika zaloga jeklenih, nikelnastih in srebrnih, tula in zlatih žepnih ur; **** prstanov, uhanov, zapestnic, priveskov, svetinj, križcev, medaljonov, vsakovrstnih verižic; lorgnon za dame in gospode v srebru in zlatu; **** jedilnih garnitur, tobatier, ter raznih nastavkov; **** stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejših in najboljših. **** Bogata izber optičnih predmetov: očal, naočnikov, toplomerov, aneroidov, maksimal-toplomerov, tehtnic za vino, žganje itd.

Vse po najnižjih

konkurenčnih cenah.

Dveletna garancija

za vsako prodano uro.

Vsakovrstna popravila se izvršujejo zanesljivo in cenó.

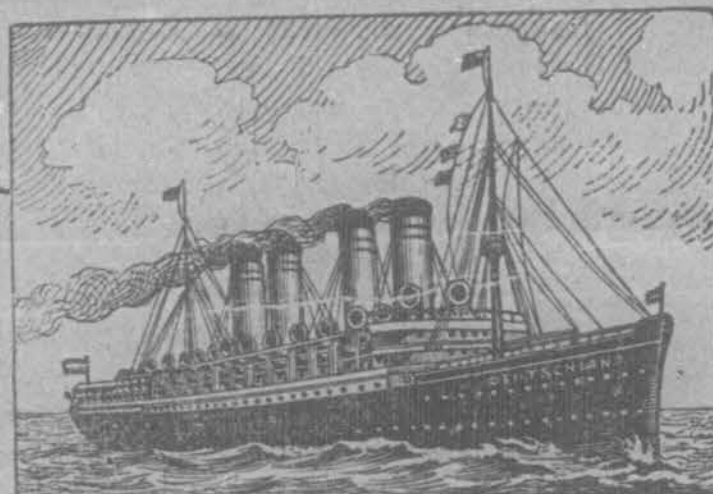
Solidna postrežba — nizke cene!

Spretnega pisarja

izvežbanega v zemljiško-knjižnih zadevah, ki je vešč slovenskega in nemškega jezika, sprejemem s 1. januarjem 1903. Plača po dogovoru!
519 Dr. ANTON BRUMEN v Ptuj.

Pisar

izurjen v vseh pisarniških poslih, zmožen slovenskega, nemškega in hrvatskega jezika, knjigovodstva kakor i pisanja na pisalnem stroju (Schreibmaschine), stenograf (517) išče s 1. januarjem službe. 3-1
Ponudbe aa „Domovino“ v Celju.

Največje, najhitrejšje
ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov
ki vozijo na

AMERIKO
Hamburg—New-York

(233) 48

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.